

Ämnesprov, läsår 2014/2015

Samhällskunskap

Delprov B1

Årskurs

6

Elevens namn och klass/grupp

Till dig som ska göra provet!

- Tänk på att alla uppgifter ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E. Försök därför att skriva det du kan även om uppgiften känns svår.
- Många uppgifter ger dig möjlighet att också visa belägg för nivå C och A. De små rutorna vid varje uppgift visar vilken nivå uppgifterna går till.

 Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E

 Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E och C

 Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E, C och A

- Tänk på att vid de uppgifter där du ska skriva ett kryss eller ett ord bara skriva **ett** kryss eller ord vid varje ruta eller rad.
- Läs vilka tips ugglan Sam ger dig vid de uppgifter han dyker upp.

B1 Demokratiska beslut

Här nedan kan du läsa om hur tre klasser gjorde när de skulle rösta om vart de skulle åka på klassresa. Läs igenom och fundera över vilket sätt som är **mest** demokratiskt.

Klass 6A

Läraren frågade om någon i klassen hade förslag på vart de skulle kunna åka. Zara, Kim, Simon och Kevin pratade ivrigt och hade flera förslag men de övriga eleverna i klassen var tysta. Förslagen skrevs upp på tavlan. Sedan fick alla rösta på varje förslag genom att räkka upp handen. Läraren räknade hur många röster varje förslag fått och det förslag som fått flest röster vann.

a) Vilken klass fattade beslutet på det **mest** demokratiska sättet?

Klass 6A

Klass 6B

Klass 6C

Klass 6B

Alla elever fick tid på sig att lämna förslag på vart de skulle kunna åka genom att lämna in lappar med önskemål. När klassen träffades skrevs alla förslag upp på tavlan. Varje förslag diskuterades och sedan var det dags att rösta. Varje elev fick då gå ut i korridoren och skriva sin röst på en lapp som gavs till läraren. Läraren räknade hur många röster varje förslag fått och det förslag som fått flest röster vann.

Klass 6C

Läraren samlade alla föräldrar till ett föräldramöte där de fick föreslå vart klassen skulle åka. När klassen träffades dagen efter skrev läraren upp alla förslag på tavlan. Alla fick rösta på vilket förslag de tyckte var bäst genom att räkka upp handen. För att man inte skulle påverkas av varandra fick alla blunda när de röstade. Läraren räknade hur många röster varje förslag fått och det förslag som fått flest röster vann.

Uppgiften fortsätter på nästa sida!

Tänk dig att du fick höra det här på nyheterna...

”Sveriges riksdag har idag beslutat att man från och med nästa år ska sluta servera skollunch på skolorna runt om i landet. Beslutet har skapat stora protester bland befolkningen.”

Beslutet att sluta servera skollunch har gjort att många människor protesterar därför att de tycker det är fel.

Du ska nu först skriva ner anledningar och sedan, på nästa sida, beskriva konsekvenser.

a) Skriv ned **anledningar** till varför de som protesterar kan tycka att det är så viktigt med skollunchen!

1. _____
2. _____
3. _____

b) Beskriv vilka **konsekvenser** det skulle kunna få om skollunchen togs bort!

Konsekvens 1.

Konsekvens 2.

B3 Mänskliga rättigheter

Vad är rätt om mänskliga rättigheter?

Sätt **ett kryss** i rutan efter det alternativ som stämmer bäst in.

1. **De mänskliga rättigheterna gäller för...**

- a) alla som är medborgare i ett land.
- b) alla människor.
- c) alla som fyllt 18 år.
- d) alla människor utom de som är på flykt.

Läs igenom alla fyra
alternativen innan
du svarar!

2. **Det är en mänsklig rättighet att få.....**

- a) göra vad man vill.
- b) resa vart man vill.
- c) äga vad man vill.
- d) ha vilken tro man vill.

3. **De mänskliga rättigheterna innebär att...**

- a) alla människor har rätt att få vad de vill.
- b) alla människor har samma värde och rättigheter.
- c) alla människor har samma värderingar.
- d) alla människor har olika värde och rättigheter.

Uppgiften fortsätter på nästa sida!

4. **Det är en mänsklig rättighet att...**

- a) få arbeta med vad man vill.
- b) få äga en mobiltelefon.
- c) få lära sig läsa och skriva.
- d) få bo var man vill.

5. **De mänskliga rättigheterna ska gälla i...**

- a) alla länder.
- b) alla länder utom de som styrs av ett annat land.
- c) alla länder utom de som är med i EU.
- d) alla länder utom de där det är krig.

6. **De mänskliga rättigheterna är...**

- a) olika för kvinnor och män.
- b) samma för alla människor.
- c) olika beroende på vilket land man kommer från.
- d) samma för alla utom dem som inte kan läsa och skriva.

Det finns flera länder i världen som inte anses vara demokratier.
Vi brukar ibland kalla dessa länder för diktaturer.

Ge olika exempel på vad det är som kan känneteckna en diktatur.

Exempel 1.

Exempel 2.

Exempel 3.

Exempel 4.

Vilka **fyra** av följande påståenden är viktiga för att ett beslut ska bli så demokratiskt som möjligt?
Om du kryssar i fler än fyra rutor blir svaret ogiltigt.

Det är viktigt...

- att beslutet fattas av en majoritet.
- att alla är nöjda med beslutet.
- att allas röst är lika mycket värd.
- att rösterna skrivs ned på lappar.
- att beslutet fattas på så kort tid som möjligt.
- att man inte måste berätta hur man har röstat.
- att beslutet fattas av de personer som kommer drabbas mest av beslutet.
- att rösterna räknas minst tre gånger.
- att alla har fått möjlighet att uttrycka sin åsikt.
- att rösta flera gånger tills alla är överens.

År 1989 bestämde FN att alla barn i hela världen ska ha samma rättigheter och lika värde, det kallas för barnkonventionen. Barnkonventionen är ett slags avtal som består av 54 olika artiklar. De flesta länder i världen har skrivit under och lovat att följa FN:s barnkonvention. Trots det så följs inte alltid FN:s barnkonvention överallt.

Läs exempelsvaret nedan och ge sedan **två andra** exempel som visar när barnkonventionen **inte** följs.

Exempel:

Det finns till exempel jättemånga barn som inte får den mat de behöver. Mat behövs för att man ska utvecklas ordentligt. I barnkonventionen står det att alla barn har rätt till utveckling.

1.

2.

Om du har tid, gå gärna tillbaka i häftet och titta igenom dina svar en gång till!

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK